

Usmernenie pre poskytovateľov sociálnych služieb v oblasti poskytovania sociálnych služieb osobám prichádzajúcim z Ukrajiny (k 3. marcu 2022)

Poskytovanie sociálnych služieb vs. poskytovanie ubytovania osobám prichádzajúcim z Ukrajiny

Základné princípy:

- **Sociálnu službu** na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (písomnej alebo ústnej) **možno poskytnúť len osobe prichádzajúcej z Ukrajiny, ktorá spĺňa** zákonom o sociálnych službách stanovené podmienky nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby z cieľovej skupiny fyzických osôb pre konkrétny druh sociálnej služby;
- **Ak poskytovateľ sociálnej služby má preto vytvorené podmienky poskytnúť ubytovanie** odídencom (s príspevkom za ubytovanie odídencu podľa § 36a zákona č. 480/2002 Z. z. v znení zákona č. 55/2022 Z. z.), **ktorý nespĺňa** zákonom o sociálnych službách stanovené podmienky na poskytovanie sociálnej služby konkrétneho druhu, resp. sociálnej služby v konkrétnom druhu zariadenia (napr. odkázanosť na pomoc inej osoby, obeť násillia) **nejde o poskytovanie sociálnej služby – uzatvára sa zmluva o poskytnutí ubytovania** (nie zmluva o poskytovaní sociálnej služby).

A. Poskytovanie sociálnych služieb odídencom z Ukrajiny

- **Právne postavenie osoby prichádzajúcej z Ukrajiny v sociálnych službách**

V súlade s ustanovením § 3, ods. 2 zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o sociálnych službách“) prijímateľom sociálnych služieb je aj fyzická osoba, ktorou je:

- cudzinec, ktorému bol udelený azyl podľa osobitného predpisu,
- cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa osobitného predpisu,
- cudzinec, ktorému sa poskytlo dočasné útočisko podľa osobitného predpisu.

Osobám prichádzajúcim z Ukrajiny v súvislosti s vojenským konfliktom, ktorí spĺňajú uvedený právny status pobytu na území Slovenskej republiky **možno poskytnúť sociálnu službu podľa zákona o sociálnych službách a budú v rovnakom postavení ako iní prijímatelia** sociálnych služieb so štátnym občianstvom SR, resp. občania, s registrovaným pobytom na území SR, členského štátu EÚ, štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie a ich rodinní príslušníci, iní cudzinci, ktorých práva vyplývajúce podľa zákona o sociálnych službách zaručuje medzinárodná zmluva, ktorou je SR viazaná a ktorá bola zverejnená v Zbierke zákonov.

Usmernenie pre poskytovateľov sociálnych služieb v oblasti poskytovania sociálnych služieb osobám prichádzajúcim z Ukrajiny (k 3. marcu 2022)

- **Financovanie sociálnej služby poskytovanej osobe prichádzajúcej z Ukrajiny**

Osoby prichádzajúce z Ukrajiny v súvislosti s vojenským konfliktom, ktoré spĺňajú podmienky poskytovania konkrétneho druhu sociálnej služby, resp. podmienky poskytovania sociálnej služby v konkrétnom druhu zariadenia budú v rovnakom postavení ako iní prijímatelia sociálnych služieb so štátnym občianstvom SR, t.j. **vzťahujú sa na nich rovnako aj výška a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu a podmienky financovania poskytovanej sociálnej služby z verejných zdrojov poskytovaním finančných príspevkov na spolufinancovanie poskytovanej sociálnej služby** podľa zákona o sociálnych službách (rozpočet MPSVR, rozpočty samospráv, zdroje verejného zdravotného poistenia na spolufinancovanie ošetrovateľskej starostlivosti vo vybraných zariadeniach).

Poskytovateľom sociálnych služieb, u ktorých je poskytovanie sociálnej služby spolufinancované z verejných zdrojov (FP z ministerstva/samosprávy) a ktorí začnú na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby poskytovať sociálnu službu odídencovi z Ukrajiny, ktorý spĺňa podmienky na poskytovanie sociálnej služby konkrétneho druhu, resp. v príslušnom druhu zariadenia sociálnych služieb, **nevznikne nárok na príspevok za ubytovanie odídencu.**

- **Konanie na účely posúdenia odkázanosti osoby prichádzajúcej z Ukrajiny na sociálnu službu podmienenú odkázanosťou a začatie poskytovania sociálnej služby**

Na začatie poskytovania sociálnej služby osobe, ktorej život alebo zdravie sú ohrozené, alebo nemá zabezpečené základné životné potreby sa vzťahuje § 8 ods. 8 zákona o sociálnych službách (t.j. bezodkladné poskytnutie sociálnej služby bez potreby predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o odkázanosti na SoS) ale konanie o odkázanosti na SoS musí byť na príslušnom orgáne začaté dodatočne.

Zákon upravuje v § 92 ods. 4 **miestnu príslušnosť obce/VUC** pri podávaní žiadosti o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu podľa trvalého pobytu fyzickej osoby, ktorej odkázanosť na sociálnu službu sa posudzuje. Zákon však zároveň explicitne ustanovuje v § 3 ods. 2 tohto zákona, prijímateľa sociálnej služby v § 3 ods. 2 aj vo väzbe na **iné formy pobytu**. Z tohto aspektu sa **v prípadoch, ak prijímateľ sociálnej služby nemá trvalý pobyt**, teda nemožno aplikovať špeciálnu úpravu miestnej príslušnosti podľa zákona o sociálnych službách, aj miestna príslušnosť obce/VUC pri výkone jej pôsobnosti pri poskytovaní sociálnych služieb podľa § 80 a 81 zákona o sociálnych službách sa spravuje všeobecným predpisom o správnom konaní (§ 7 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov - ak účastník konania nemá v Slovenskej republike trvalý pobyt, **spravuje sa miestna príslušnosť jeho iným pobytom podľa osobitného zákona, a ak nemá takýto pobyt, jeho posledným trvalým pobytom v Slovenskej republike; ak nemá ani takýto pobyt, spravuje sa miestna príslušnosť miestom, kde sa obvykle zdržiava**).

Osobitné podmienky, ktoré je potrebné riešiť v oblasti poskytovania sociálnych služieb osobám prichádzajúcim z Ukrajiny v súvislosti s vojenským konfliktom, ministerstvo upraví v návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky.

Usmernenie pre poskytovateľov sociálnych služieb v oblasti poskytovania sociálnych služieb osobám prichádzajúcim z Ukrajiny (k 3. marcu 2022)

B. Poskytovanie ubytovania (na základe príspevku za ubytovanie odídencu podľa § 36a zákona č. 480/2002 Z. z. v znení zákona č. 55/2022 Z. z.)

V prípade, že poskytovateľ sociálnej služby v na to vyčlenených priestoroch poskytne osobám prichádzajúcim z Ukrajiny, ktorí nespĺňajú zákonom stanovené podmienky na poskytovanie danej sociálnej služby (napr. odkázanosť, obeť násillia) ubytovanie podporené príspevkom za ubytovanie odídencu, **nejde o poskytovanie sociálnej služby**, t.j.:

- Poskytovateľ **neuzatvára s príjemcom ubytovania zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, ale zmluvu o ubytovaní;**
- Poskytovateľovi, ktorému sa za takto poskytnuté ubytovanie odídescovi poskytuje príspevok za ubytovanie odídencu **zaniká nárok na financovanie takto využitého miesta v rámci registrovanej kapacity na FP z rozpočtu ministerstva alebo samosprávy poskytnutím finančného príspevku na spolufinancovanie sociálnej služby podľa zákona o sociálnych službách** – nie je možné jedno miesto duplicitne financovať z verejných zdrojov aj ako sociálnu službu v rámci práva sociálneho zabezpečenia, aj ako ubytovanie podľa občianskeho práva; výnimkou by malo byť možnosť ubytovania maloletého dieťaťa/detí s prijímateľom sociálnej služby v jeho obytnej miestnosti, ak má na to poskytovateľ SS vytvorené podmienky, s možnosťou príspevku za ubytovanie odídencu pre tieto deti.